

Suomen kilpailukykyasema parani hieman:

Suomi 13. sijalla

IMD:n kansainvälisessä kilpailukykyvertailussa, jonka **EMBARGO** on **TI 16.6.2020 klo 12.00** Suomen aikaa

Institute for Management Development (IMD), *IMD World Competitiveness Yearbook 2020*, www.imd.ch/wcc

Media website: <https://www.imd.org/wcc-press/home/?access=pressGekmHrwcc>

Suomi nousi kaksi sijaa sijalle 13 IMD:n tuoreessa 63 maan kansainvälisessä **kilpailukykyvertailussa** (ks. viereinen taulukko).

Kotimainen talous ja ulkomaankauppa nostivat Suomen sijoitusta viime vuodesta, samoin kuin julkinen talous ja perusinfra. Kansainväliset investoinnit, jotka nostivat Suomen sijoitusta viime vuonna, vaikuttivat nyt päinvastaiseen suuntaan, samoin yritysliiketoiminta.

Tämän vuoden kilpailukykyvertailua tarkasteltaessa on huomattava, että siinä käytetyt tilastot liittyvät koronakriisiä edeltävään aikaan. Lisäksi haastattelut on tehty helmi-huhtikuussa, ja koronakriisi saattoi vaikuttaa kyselyvastauksiin joissain maissa. Mahdollista vaikutusta on kuitenkin vaikea arvioida.

Tämän vuoden kilpailukykyvertailu oli Pohjoismaiden juhlaa. Suomen lisäksi korkealle sijoittuvista läntisistä kehittyneistä teollisuusmaista sijoitustaan paransivat yhteiskunnallisesti Suomea muistuttavat Tanska (nyt 2.), Ruotsi (6.) ja Norja (7.) sekä Alankomaat (4.), Kanada (8.) ja Itävalta (16.).

Kärjessä asemaansa menettivät eniten Hongkong, jonka kotimaisen talouden sijoitus heikkeni rajusti Kiinan poliittisen otteen kiristymisen ja sen seurauksena viime vuonna alkaneen yhteiskunnallisen levottomuuden myötä, sekä Yhdysvallat ja Kiina, joiden asema heikkeni kansainvälisessä kaupassa. Yhdysvaltojen sijoitusta painoi myös terveys ja ympäristö, Kiinan sijoitusta puolestaan tieteellinen ja teknologinen infrastruktuuri.

Vertailun suurin uutinen tänä vuonna onkin ehkä Yhdysvaltojen putoaminen 10. sijalle (viime vuonna 3.) ja Kiinan putoaminen 20. sijalle (14.). Myös Irlanti putosi viisi paikkaa 12. sijalle.

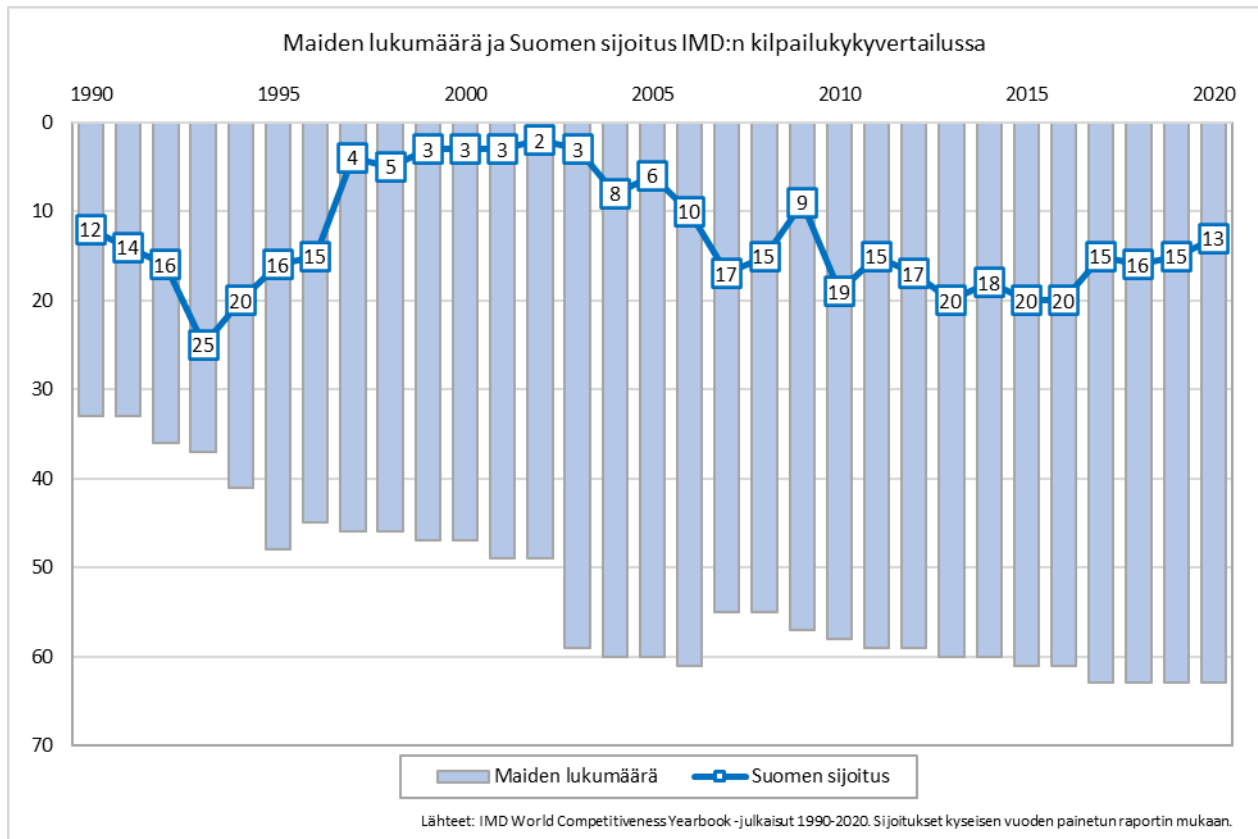
Suurista EU-maista Saksan (17.), Espanjan (36.) ja Italian (44.) sijoitus oli muuttumaton, kun taas Ranskan sijoitus heikkeni yhden sijan (nyt 32.).

EU-maista heikoimmin sijoittuivat Kaakkois-Euroopan Kroatia (60.), Slovakia (57.), Romania (51.), Kreikka (49.), Bulgaria (48.) ja Unkari (47.). Kreikan sijoitus parani 9 sijaa, eli huomattavan paljon.

2020	Country	2019	Change
1	Singapore	1	0 —
2	Denmark	8	6 ↑
3	Switzerland	4	1 ↑
4	Netherlands	6	2 ↑
5	Hong Kong SAR	2	-3 ↓
6	Sweden	9	3 ↑
7	Norway	11	4 ↑
8	Canada	13	5 ↑
9	UAE	5	-4 ↓
10	USA	3	-7 ↓
11	Taiwan, China	16	5 ↑
12	Ireland	7	-5 ↓
13	Finland	15	2 ↑
14	Qatar	10	-4 ↓
15	Luxembourg	12	-3 ↓
16	Austria	19	3 ↑
17	Germany	17	0 —
18	Australia	18	0 —
19	United Kingdom	23	4 ↑
20	China	14	-6 ↓
21	Iceland	20	-1 ↓
22	New Zealand	21	-1 ↓
23	Korea Rep.	28	5 ↑
24	Saudi Arabia	26	2 ↑
25	Belgium	27	2 ↑
26	Israel	24	-2 ↓
27	Malaysia	22	-5 ↓
28	Estonia	35	7 ↑
29	Thailand	25	-4 ↓
30	Cyprus	41	11 ↑
31	Lithuania	29	-2 ↓

Metodologiasta

IMD:n kilpailukykyindeksi analysoi sitä, ”miten maat ja yritykset kokonaisuutena hyödyntävät kykyjään vaurauden tai voittojen saavuttamiseksi”. Indeksi on pysynyt samankaltaisena vuodesta 2001, joskin käytetyt muuttujat vaihtuvat jonkin verran.

Kokonaisindeksi lasketaan 163 tilasto- ja muista sekundaarilähteistä saadun ”kovan” muuttujan ja 92 yritysjohtajille ja muille vaikuttajille suunnatulla kyselyllä hankitun ”pehmeän” muuttujan vakioituna ja painotettuna summana. Kysely tehdään internetin kautta siten, että vastaajat ottavat kantaa väittämiin 7-portaisella asteikolla. Pehmeiden muuttujien painoarvo on noin yksi kolmasosa. Lisäksi kerätään tietoa 83 taustamuuttujasta. Yhteensä kriteerien määrä on siten 338.

IMD:n helmi-huhtikuussa 2020 toteutettuun kyselyyn vastasi eri maissa yhteensä yli 6 000 henkilöä. Koska kukin henkilö vastaa kyselyyn oleskelumaataan koskien, vastauksia oli keskimäärin vajaat sata per maa. Suomesta saatiin 84 vastausta. Suurkiitos vastaajille!

Suomi putosi taloudellisessa menestyksessä

Kokonaisindeksi jakautuu neljään kokonaisuuteen ja ne edelleen viiteen alakohtaan kukin. Neljä pääkokonaisuutta ovat taloudellinen menestys, julkisen hallinnon tehokkuus, yritysten suorituskyky sekä infrastruktuuri. Nämä on esitetty seuraavan sivun kuviossa.

Kuviossa on näytetty Suomen sijoitus sekä viime vuoden osalta vaalealla värillä taustalla että uusi sijoitus

tummalla värillä etualalla. Palkkien alapuolella on sijoituksen muutos viime vuodesta. Lyhyempi pylvä merkitsee parempaa sijoitusta 63 maan joukossa ja negatiivinen muutos merkitsee parannusta.

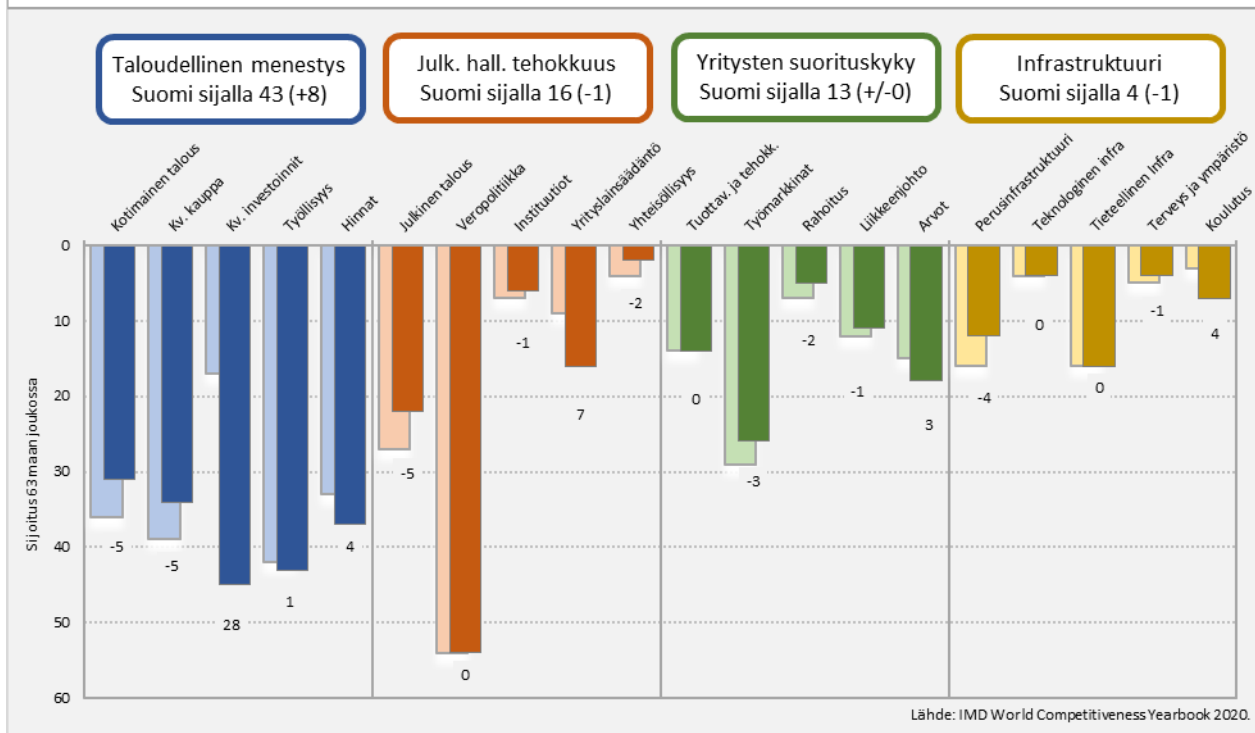
Suomi pärjää heikoiten taloudellisen menestyksen kokonaisuudessa ja lisäksi siinä tuli nyt takapakkia. Positiivista kuitenkin on, että Suomen sijoitus parani kotimaisessa taloudessa ja kansainvälisessä kaupassa. Kansainväliset investoinnit sen sijaan painoivat tänä vuonna Suomea selvästi alas, kun taas viime vuonna niistä tuli huomattavaa nostetta. Niitä on mitattu maahan ulkomailta tulevien suorien sijoitusten virralla suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2018. Virta voi vaihdella pienessä taloudessa vuosittain suhteellisen paljon. Yksittäisen vuoden informaatioarvo on suhteellisen vähäinen.

Suomen sijoitus yritysten suorituskykyä mittaavissa aiheissa on keskimäärin sama kuin viime vuonna. Myönteistä kehitystä on tapahtunut työmarkkinoilla, rahoituksessa ja liikkeenjohdossa.

Neljästä kokonaisuudesta Suomi sijoittuu parhaiten infrastruktuurissa, nyt sijalle 4, missä on parannusta yksi sija. Erityisesti teknologinen infrastruktuuri sekä terveys ja ympäristö ovat indikaattorin mukaan Suomessa vahvoja. Koulutuksessa Suomi putosi neljä sija.

Julkisen hallinnon tehokkuudessa Suomi on sijalla 16, missä on parannusta yksi sija viime vuodesta. Yrityslainsäädäntö heikensi nyt Suomen sijoitusta, vaikka muun muassa julkinen talous sitä paransikin.

Suomen sijoitukset IMD:n kilpailukykyvertailussa 2020 (tumma pylväs etualalla; lyhyempi palkki on parempi) ja sijoitus vuonna 2019 (vaalea pylväs taustalla) sekä palkin alapuolella muutos sijoituksessa näinä vuosina

Maaraportissaan IMD listaa maiden sijoitukset myös yksittäisten muuttujien osalta. Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on esitetty kaikista neljästä pääkohdasta Suomen viisi vahvinta ja viisi heikointa sijoitusta.

Taloudellisessa kehityksessä tärkeimmäksi nousee ”economic complexity index”, jota mitataan viennin tietointensiivisyydellä.

Heikkouksien puolelle IMD listaa muun muassa polttoaineiden hinnan. Se johtuu korkeasta verotuksesta, joka on kuitenkin tärkeä kulutusvalintoja ohjaava ja kasvihuonekaasupäästöjä vähentävä tekijä Euroopassa. Todellisempia huolenaiheita ovat sen sijaan kiinteiden investointien hidas kasvu ja nuorisotyöttömyys.

Julkinen sektori näyttäytyy indeksissä tehokkaana, kilpailulainsäädäntö vahvana ja oikeusjärjestelmä oikeudenmukaisena. Heikkouksiksi lasketaan korkea verotus sekä työmarkkinoiden jäykkyyksiä lisäävä lainsäädäntö.

Yritysten suorituskyvyssä vahvuuksia ovat muun muassa tilintarkastus ja laskentatoimen palvelut sekä rahoituspalvelut. Heikkouksina nähdään tehtyjen työtuntien määrä ja palkkataso. Jälkimmäinen on kuitenkin suhteessa kansantalouden tuottavuuden tasoon.

Infrastruktuurissa Suomi on maailman kärkeä peruskouluissa, ilman puhtaudessa ja ympäristön suojelussa, teknologioiden kehityksen rahoituksessa sekä kommunikatioteknologiassa. Heikkouksia ovat väestörakenne

ja -kasvu, investoinnit viestintäteknologiaan sekä korkean teknologian viennin vähäisyys.

IMD pyytää vastaajia valitsemaan maan viisi tärkeintä houkutus tekijää 15 annetusta vaihtoehdosta (ks. maaraportin *Key attractiveness indicators*). Suomen kolme tärkeintä houkutus tekijää ovat korkea koulutustaso, osaava työvoima sekä luotettava infrastruktuuri.

Mennyt kehitys ei ole tae tulevasta

IMD:n indeksi on ollut pitkään teknisesti lähes sama. Siihen pätee edelleen Etlän aiemminkin esittämä kritiikki:

- Menestys vertailuissa on jonkinlaisessa yhteydessä talouden vallitsevaan nykytilaan, mutta se ei ennakoit tulevaa kehitystä.
- Vertailun virhemarginaali on 5–10 sijaa molempiin suuntiin.
- Itse sijoitusta enemmän huomiota tulisi kiinnittää kansakunnan kilpailukykyyn vaikuttaviin tekijöihin ja niiden edistämiseen.
- Osa muuttujista on sellaisia, että on epäselvää, onko kyseessä negatiivinen/positiivinen vai pikemminkin neutraali asia (esim. korkea verotus julkishallinnon tehokkuuden kannalta), ja osa sellaisia, että ne ovat toisistaan riippuvaisia (esim. korkea tuottavuus ja korkea palkkataso, joista edellinen luokitellaan positiiviseksi ja jälkimmäinen negatiiviseksi tekijäksi).
- Eri aiheiden saamat painot ja valitut muuttajat voitaisiin valita myös toisin.

STRENGTHS**Economic Performance** Rank

1.1.13 Economic complexity index	8
1.5.05 Food costs	12
1.1.20 GDP per capita	15
1.2.17 Export concentration by partner	17
1.3.06 Direct investment flows inward (% of GDP)	17

Government Efficiency Rank

2.4.11 Parallel economy	1
2.5.10 Equal opportunity	1
2.4.19 Redundancy costs	1
2.4.02 Protectionism	2
2.4.10 Competition legislation	2

Business Efficiency Rank

3.4.06 Auditing and accounting practices	1
3.3.06 Banking and financial services	1
3.3.14 Shareholders' rights	2
3.3.16 Credit	2
3.3.04 Access to financial services	2

Infrastructure Rank

4.5.15 Primary and secondary education	1
4.4.17 Exposure to particle pollution	1
4.2.14 Funding for technological development	1
4.2.04 Communications technology	1
4.4.24 Environmental agreements	1

WEAKNESSES**Economic Performance** Rank

1.5.06 Gasoline prices	56
1.1.18 Gross fixed capital formation - real growth	52
1.3.08 Direct investment stocks inward (% of GDP)	51
1.1.14 Real GDP growth	50
1.3.07 Direct investment stocks inward (\$bn)	49

Government Efficiency Rank

2.2.07 Effective personal income tax rate	60
2.2.01 Collected total tax revenues	58
2.2.09 Consumption tax rate	56
2.4.17 Unemployment legislation	54
2.4.18 Immigration laws	52

Business Efficiency Rank

3.2.01 Compensation levels	50
3.2.06 Working hours	49
3.4.14 Total early-stage Entrepreneurial Activity	47
3.2.03 Remuneration in services professions	44
3.2.04 Remuneration of management	40

Infrastructure Rank

4.1.09 Dependency ratio	59
4.2.01 Investment in Telecommunications	48
4.1.07 Population - growth	47
4.5.06 Pupil-teacher ratio (secondary education)	45
4.2.16 High-tech exports (%)	43

IMD:n vertailun kanssa kilpaileva, 9.10.2019 julkaistu *World Economic Forum*in vertailu sijoitti Suomen sijalle 11 laajemmassa 141 maan ryhmässä. WEF:n seuraava, niin ikään alkuvuonna 2020 kerätyyn aineistoon perustuva vertailu julkaistaan syksyllä. IMD:n ja WEF:n näkemys ero selittyy kahdella seikalla:

- Toisin kuin WEF, IMD sekoittaa kilpailukyyn osatekijöitä sen tulemiin. Jos Suomen edellytykset

ovat nykytilannetta paremmat, IMD:n näkemys on pessimistisempi kuin WEF:n.

- WEF mittaa varsin puhtaasti pidemmän aikavälin rakenteellista kilpailukykyä, kun taas IMD:n mittarissa on mukana myös lyhyen aikavälin kustannus-kilpailukyvyistä kertovia muuttujia.

Kilpailukykyterveisin,

Ville Kaitila
tutkija, Etlä¹

Lisätietoja:

Ville Kaitila (tutkija, Etlä; puh. 050 410 1012, ville.kaitila@etla.fi)
Aki Kangasharju (toimitusjohtaja, Etlä; puh. 050 583 8573, aki.kangasharju@etla.fi)
Markku Lehmus (ennustepäällikkö, Etlä; puh. 044 549 8455, markku.lehmus@etla.fi)

¹ Etlä on IMD:n *Partner Institute*, kansallinen partneri. Avustamme heitä internet-kyselyn toteuttamisessa, mutta emme muutoin osallistu ao. raportin tai sen taustaselvitysten laadintaan, levittämiseen tai rahoittamiseen.